

PRAVILNIK O ŠAHOVSKIM SUDIJAMA

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Šahovske sudije Federacije Bosne i Hercegovine djeluju na organizovan način putem Sudijske komisije ŠSFBiH i kantonalnih sudijskih organizacija.

Član 2.

Šahovske sudije FBiH su obavezno i članovi ŠSFBiH.

Član 3.

Šahovske sudije FBiH dužne su se ponašati prema ovom Pravilniku i drugim normativnim aktima ŠSFBiH.

Član 4.

Šahovske sudije FBiH ostvaruju svoja prava u ŠSFBiH putem Sudijske komisije ŠSFBiH.

ORGANIZACIJA ŠAHOVSKIH SUDIJA

Član 5.

Radom i organizacijom šahovskih sudija FBiH rukovodi Sudijska komisija ŠSFBiH i kantonalne sudijske organizacije.

Član 6.

Sudijska komisija ŠSFBiH djeluje na osnovu Statuta ŠSFBiH i ovog Pravilnika, a kantonalne sudijske organizacije na osnovu ovog Pravilnika, Statuta kantonalnih šahovskih saveza i svog Pravilnika.

Član 7.

Sudijska komisija ŠSFBiH ima svoj pečat okruglog oblika sa natpisom u prvom redu – Šahovski savez Federacije Bosne i Hercegovine - , a u drugom redu – Sudijska komisija -, a u sredini znak ŠSFBiH.

Član 8.

Sudijska komisija ŠSFBiH ima tri člana i tri zamjenika, koje imenuje Upravni odbor ŠSFBiH.

Član 9.

Mandat članova i predsjednika Sudijske komisije ŠSFBiH traje četiri godine. Mandat članova i predsjednika Sudijske komisije ŠSFBiH može prestati i prije ovog roka na lični zahtjev ili opozivom.

Član 10.

Zaključci i odluke Sudijske komisije ŠSFBiH su obavezujuće za sve kantonalne sudijske organizacije.

Član 11.

Zadaci Sudijske komisije ŠSFBiH su:

- Koordinacija i saradnja sa kantonalnim sudijskim organizacijama;
- Autentično tumačenje Pravila igre FIDE kao i Pravilnika i odredaba ŠSFBiH vezanih za svoj djelokrug rada;
- Organizovanje savjetovanja o aktuelnim pitanjima sudijske organizacije;
- Organizovanje seminara i ispita za Savezne i kantonalne sudije, te imenovanje članova Ispitnih komisija;
- Dodjeljivanje zvanja Saveznog sudije i predlaganje kandidata za FIDE sudije i međunarodne sudije FIDE;
- Određivanje sudija za Federalna i Državna takmičenja, kao i predlaganje za takmičenja FIDE;
- Donošenje Pravilnika o sudijskim taksama i drugim naknadama;
- Praćenje kvalitete suđenja svih aktivnih sudija;
- Vođenje disciplinskog postupka po prijavama i izricanje kazni sudijama za disciplinske prestupe u skladu sa aktima;
- Utvrđivanje visine godišnje članarine za sve nivoe sudija;
- Vođenje evidencije svih registrovanih Saveznih, FIDE sudija i međunarodnih sudija FIDE;
- Izdavanje odgovarajućih dokumenata sudijama

ZVANJA ŠAHOVSKIH SUDIJA

Član 12.

Zvanja šahovskih sudija su:

- a) Klupski sudija
- b) Općinski sudija
- c) Kantonalni sudija
- d) Državni sudija
- e) FIDE sudija
- f) Međunarodni sudija FIDE

Član 13.

Zvanje šahovskog sudije stiču članovi ŠSFBiH sa navršenih 18 godina starosti i po ispunjavanju uslova predviđenih ovim Pravilnikom.

Član 14.

Zvanja šahovskih sudija su doživotna.

STICANJE ZVANJA ŠAHOVSKOG SUDIJE

Član 15.

Od opštih uslova za sticanje zvanja klupskog, opštinskog i kantonalnog sudije kandidat mora ispunjavati sljedeće:

- Da ima preporuku svog kluba sa akcentom na moralne kvalitete;
- Da ima završenu najmanje srednju školu;
- Obavezno poznavanje rada na računaru

Od opštih uslova za sticanje zvanja državnog, FIDE sudije i međunarodnog sudije FIDE kandidat mora ispunjavati sljedeće:

- Da ima preporuku svog kantonalnog saveza sa akcentom na moralne kvalitete i poznavanje šahovske igre;
- Da ima završenu najmanje srednju školu;
- Da ima ovjerene turnirske tabele takmičenja na kojima je obavljao dužnosti sudije, od strane sudijske organizacije ŠSFBiH
- Obavezno poznavanje rada na računaru

Član 16.

Od posebnih uslova za sticanje zvanja opštinskog sudije kandidat mora ispunjavati sljedeće:

- Da ima zvanje klupskog sudije i staž u tom zvanju od jedne godine;
- Da je obavljao dužnost glavnog sudije ili njegovog zamjenika na najmanje četiri takmičenja;

Od posebnih uslova za sticanje zvanja kantonalnog sudije kandidat mora ispunjavati sljedeće:

- Da ima zvanje općinskog sudije i staž u tom zvanju od dvije godine;
- Da je obavljao dužnost glavnog sudije ili njegovog zamjenika na najmanje četiri zvanična općinska takmičenja od čega su dva u ekipnoj konkurenciji;

Od posebnih uslova za sticanje zvanja državnog sudije kandidat mora ispunjavati sljedeće:

- Da ima zvanje kantonalnog sudije i staž u tom zvanju od dvije godine;
- Da vlada jednim od zvaničnih jezika FIDE;
- Da je obavljao dužnost glavnog sudije ili njegovog zamjenika na najmanje pet zvaničnih kantonalnih ili saveznih takmičenja od kojih su tri u ekipnoj konkurenciji;

Od posebnih uslova za sticanje zvanja FIDE sudije kandidat mora ispunjavati sljedeće:

- Da ima zvanje državnog sudije i staž u tom zvanju od tri godine;
- Da aktivno govori jedan od zvaničnih jezika FIDE;
- Da ispunjava ostale uslove prema propisima FIDE;

Od posebnih uslova za sticanje zvanja međunarodnog sudije FIDE kandidat mora ispunjavati sljedeće:

- Da ima zvanje sudije FIDE i staž u tom zvanju od tri godine;
- Da aktivno govori jedan od zvaničnih jezika FIDE;
- Da ispunjava ostale uslove prema propisima FIDE;

Član 17.

Ispunjavanje uslova po pitanju obavljanja dužnosti na određenim takmičenjima će se smatrati i obavljanje dužnosti pomoćnog sudije na takmičenjima svih većih rangova od potrebnih iz prethodnog člana.

Član 18.

Plan i program seminara za sticanje zvanja kantonalnog sudije i nižeg ranga propisuje i prvo vodi kantonalna sudijska organizacija u skladu sa ovim Pravilnikom.

Plan i program seminara za sticanje zvanja državnog sudije propisuje i prvo vodi Sudijska komisija ŠSFBiH u skladu sa ovim Pravilnikom.

Član 19.

Predavači na seminarima i članovi ispitnih komisija su obavezno sudije državnog i višeg ranga. Ispitna komisija broji tri člana. Član Ispitne komisije može biti sudija najmanje istog ili višeg zvanja od ranga za koji se polaže ispit.

Član 20.

Seminar za sticanje zvanja klupskog i općinskog sudije organizuje se sa najmanje 25 nastavnih časova i obavezno obuhvata:

- Statut ŠSFBiH;
- Pravila šahovske igre FIDE;
- Pravilnik o šahovskim sudijama;
- Pravilnik o registraciji;
- Turnirske sisteme;
- Pripreme i organizaciju šahovskih takmičenja;
- Vrste šahovskih takmičenja;
- Osnovne pojmove međunarodnog vrednovanja rezultata (titule i rejting)

Ispit se sastoji samo iz usmenog dijela.

Član 21.

Seminar za sticanje zvanja kantonalnog sudije organizuje se sa najmanje 30 nastavnih časova, pored navednog u članu 20. obavezno obuhvata:

- Međunarodni sistem vrednovanja rezultata;
- Istorija šaha u BiH;
- Mjesto i uloga šaha u BiH

Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Obadvije ocjene moraju biti pozitivne. Konačna ocjena se utvrđuje kao srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita.

Član 22.

Seminar za sticanje zvanja državnog sudije organizuje se sa najmanje 35 nastavnih časova i pored navednog u članovima 20. i 21. obavezno obuhvata i Pravilnike FIDE.

Ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Obadvije ocjene moraju biti pozitivne. Konačna ocjena se utvrđuje kao srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita.

PRAVA I DUŽNOSTI SUDIJE

Član 23.

Šahovske sudije vode sva zvanična takmičenja po odredbama predviđenim Pravilnicima FIDE, ŠSFBiH i nadležnih sudijskih organizacija.

Član 24.

Međunarodna takmičenja sude međunarodne sudije FIDE a zamjenici mogu biti sudije za dva zvanja niže. Kantonalna takmičenja sude kantonalne sudije i sudije višeg zvanja, a zamjenici mogu da budu sudije nižeg zvanja.

Član 25.

Sudija neposredno rukovodi takmičenjima i najodgovornija je ličnost za pravilan tok takmičenja. Njegove dužnosti proističu iz odredbi Pravila šahovske igre FIDE, ovog Pravilnika, odnosno Turnirskog pravilnika i drugih odredbi šahovske organizacije.

Član 26.

Dužnosti sudije su naročito sljedeće:

- Provjerava pogodnosti prostora za igru (prostranstvo, osvjetljenje, zagrijavanje, ventilacija, itd.);
- Brine se da organizator obezbijedi potreban inventar za uspješno organizovanje takmičenja (stolove, stolice, šahovske garniture, šahovske satove, formulare, zapisnike, koverta, svijeće i slično);
- Nastoji da se obezbijedi potreban tehnički materijal (demonstracione talbe, zidne tabele, obavještenja publici i slično);
- Donosi odluke o svim sporovima u toku takmičenja u svojoj nadležnosti;
- Vodi potrebnu evidenciju i dokumentaciju u toku takmičenja;
- Dostavlja organizatoru, po završenom takmičenju i u predviđenom roku izvještaj i dokumentaciju takmičenja

Član 27.

U dokumentaciju takmičenja se ubraja sljedeće: Pravilnik takmičenja, tabela takmičenja, zapisnici po pojedinim kolima, odnosno mečevima, formulari partija, žalbe učesnika, saopštenja i odluke sudija, odluke Turnirskog odbora i slično).

Izvještaj sudije treba da sadrži:

- Opšte odredbe i podatke o takmičenjima;
- Organizacione primjedbe;
- Karakteristike takmičenja sa osvrtom na igru pobjednika;
- Ocjena rada svog zamjenika i pomoćnih sudija;
- Pitanje discipline učesnika;
- Ispunjenje pojedinih normi za osvajanje i potvrđivanje titula